

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 1079: Cho Nên Trong “Thập Lục Quán Kinh”, Điều Quan Trọng Nhất Chính Là Mấy Dòng Văn “Thị Tâm Thị Phật, Thị Tâm Tác Phật”

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 094)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Cho nên trong “Thập Lục Quán Kinh”, điều quan trọng nhất chính là mấy dòng văn “thị tâm thị Phật, thị tâm tác Phật” (Tâm này là Phật, tâm này làm Phật).】

Hai câu này là nguyên lý tu hành của Tịnh Độ tông chúng ta, là lý luận căn bản. Từ trên lý luận này, chúng ta liền thấu rõ được việc “niệm Phật thành Phật”, chúng ta có được một đáp án như vậy. “Thị tâm thị Phật”, cái tâm này chính là chân như bổn tánh, là bản thể của hết thủy vạn pháp; cái tâm này cùng với chữ “Nhu Lai” mà trên Kinh nói ở chỗ này là cùng một ý nghĩa, chân như bổn tánh là bản thể của hết thủy vạn pháp. Phật chính là do cái tâm này hiện ra, Bồ Tát cũng là do cái tâm này hiện ra. Từ trong câu nói này, “thị tâm thị Phật, thị tâm tác Phật”, “thị tâm tác Phật” chính là việc mà hiện tại chúng ta đang làm. Ngày ngày chúng ta nhớ Phật, ngày ngày nhìn ngắm tượng Phật, chúng ta liền làm Phật. Có thể thành Phật hay không? Chắc chắn có thể thành Phật. Vì sao có thể thành Phật? Tâm tánh của chúng ta vốn dĩ có thể hiện ra Phật. Từ hai câu này, chúng ta mở rộng nó ra mà xem, tâm này là Bồ Tát, tâm này làm Bồ Tát, quý vị từ đạo lý này suy diễn ra thì liền như vậy. Bồ Tát là do chân như bổn tánh của chúng ta biến hiện ra, chúng ta chỉ cần niệm Bồ Tát, nhớ Bồ Tát, thì sẽ biến thành Bồ Tát, đạo lý là ở chỗ này. Cùng một đạo lý như vậy, tâm này là người, tâm này liền làm người; tâm này là quý, tâm này liền làm quý; tâm này là địa ngục, tâm này làm địa ngục. Y báo và chánh báo trang nghiêm của mười pháp giới, thủy đều do tâm tạo tác nên. Hai câu này đã nói ra tổng cương lĩnh lý luận cho chúng ta rồi, chúng ta niệm Phật cầu sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc, chính là căn cứ vào đạo lý này. Mà nói một cách chân thật, y chánh trang nghiêm của mười pháp giới đều là nương theo đạo lý này, tuyệt đối không có trái nghịch với đạo lý này.

Tôi vừa mới nói rồi, tâm này là quý, tâm này làm nga quý. Cho nên quý vị xét từ cái tâm đó, cái tâm ở về trước, cái tâm của “thị tâm tác Phật”, cái tâm đó là “nhất” (như phần trước chúng ta đã giảng về “nhất” và “đị”, cái tâm đó là “nhất”), là chân như bốn tánh, là lý thể của vạn pháp; còn cái tâm được đề cập ở về sau này là thức tâm, chính là tâm phân biệt, tâm phân biệt vọng tưởng chấp trước, là vọng tâm. Cái tâm phía trước là chân tâm, chân tâm là bản thể, có khả năng hiển hiện (năng hiện); cái tâm ở về sau, có khả năng biến đổi (năng biến), nó đem cảnh giới biến đổi đi mất (*). Cho nên Phật ở chỗ này dạy cho chúng ta, “ưng vô sở trụ, nhi sanh kỳ tâm” (nên không trụ vào đâu mà sanh tâm mình), chính là nói cảnh giới tướng đó sẽ biến đổi. Cái gì là quý? Tâm tham là quý. Tham tài, tham danh, tham sắc, tham Phật pháp thấy đều không được; không thể nói tôi tham Phật pháp thì liền làm Phật, chẳng có chuyện này đâu, tham Phật pháp thì vẫn cứ làm quý như thường. Vì sao vậy? “Tâm tham làm quý”, tuyệt nhiên không phải nói đến đối tượng của sự tham cầu, mà là nói đến cái “tâm tham”. Cho nên thế pháp hay xuất thế gian pháp đều không được phép tham, hãy nhớ kỹ, nếu như tham, thì chính là ta làm quý rồi, tương lai sẽ biến thành côi nga quý; côi nga quý do đâu mà hiện ra? Tâm này là quý, thì côi nga quý liền hiện tiền. Địa ngục là gì? Là sân hận, đồ kỵ, tuyệt đối không được có. Có sân hận, có đồ kỵ, là tâm này làm địa ngục, vậy thì rắc rối lớn rồi, nhất định phải hiểu rõ đạo lý này. Cho nên mấy dòng văn này, thật sự đã đem nguyên lý y chánh trang nghiêm của mười pháp giới giảng nói một cách vô cùng rõ ràng, minh bạch rồi.

Chú thích:

(*): Ở đoạn này, Lão Hòa thượng Tịnh Không đang phân tích và đối chiếu hai chữ “Tâm” nằm trong hai câu đầu bài: **“Thị tâm thị Phật”** (Tâm này là Phật) và **“Thị tâm tác Phật”** (Tâm này làm Phật).

- **“Cái tâm ở về trước” (前面那個心):** Chính là chữ “Tâm” trong câu đầu tiên (“Thị tâm thị Phật”). Tâm này là Chân tâm, là bản thể vắng lặng, trạm nhiên đồng nhất.

- **“Cái tâm ở về sau” (後面 / 下面這個心):** Chính là chữ “Tâm” trong câu thứ hai (“Thị tâm tác Phật” hoặc thị tâm tác quý, tác địa

ngục...). Tâm này là Thức tâm (tâm phân biệt, vọng tưởng), có khả năng biến hiện ra các cảnh giới khác nhau tùy theo nghiệp lực.